

Rekord csapadékmennyiségek az Ipoly térségében

A 2010. év abiotikus erdőkárainak fő okozója, az idén az átlagon felüli aktivitást mutató mediterrán ciklon és közép-európai sekély ciklon tevékenysége nyomán (lásd: EL 2010. július-augusztus) sorban dőlnek meg az évszázados nagytérségi, illetve területi-állomási éves abszolút maximum csapadékmennyiségek.

A Mátra, a Bakony és a Bükk hegyvidéki mérőállomásain (*Kékestető, Kőrishegy, Bakonybél, Jávorkút*) nagy esély van rá, hogy a hazai mérések kezdete óta észlelt abszolút éves országos rekord (1510 mm; Kőszeg- Stájerházak, 1937.) ebben az évben a múlté legyen.

Az Ipoly Erdő Zrt. által kezelt medencedomsági, illetve középhegységi erdőterületeken működtetett erdészeti meteorológiai mérőhálózat Hellmann-rendszerű csapadékmérő állomásairól befutó adatok is ezt az országos helyzetet reprezentálják.

A Börzsönyben, illetve a Cserhátban folyt korábbi meteorológiai mérések csapadék-komponenseinek elemzése alapján, a területre érvényes abszolút

éves rekordok néhány mérőállomásunkon már november közepén megdőlték.

A 100-150 éves adatsorokat e tekintetben vizsgálva messze kiemelkedik az 1937-es esztendő. Érdemes a szóban forgó évről kigyűjtött adatsorokat *áttekinteni* néhány akkor, és jelenleg is működő mérőpont esetében:

1937

Kőszeg – Stájerházak, 1510 mm, országos abszolút rekord

Pest megye – Börzsöny

– Királyháza: 1258 mm

– Kóspallag, Kisinóci menedékház: 1190 mm

– Bányapuszta: 1138 mm

– Magas-Tax: 1037 mm

– Nagyirtáspuszta: 1004 mm

Nógrád megye – Börzsöny

– Diósjenő: 1153 mm

Karancs – Medves

– Salgótarján, Salgó menedékház: 1059 mm

(Hajósy-Kakas-Kéri: A csapadék havi és évi összegei Magyarországon a mérések kezdetétől 1970-ig. OMSZ)

Az Ipoly Erdő Zrt. Diósjenői Erdészete által üzemeltetett erdészeti és a törzskönyvezett OMSZ csapadékmérő állomás adata szerint a 2010. évi csapadék november 12-én átlépte az eddig helyben éves rekordnak számító 1153 mm-t. Így bátran elmondhatjuk, 73 éve nem mértek ekkora mennyiségű csapadékot a Börzsöny keleti peremén.

Bár az október hónap csapadékban szegényebb volt, bizonyos, hogy 2010 végére a rekord értéke látványosan gyarapodni fog. Sőt, a hegységben eddig mért abszolút maximum éves csapadékmennyiség (Királyháza, 1937 – 1258 mm) is lehullhat ebben az évben.

A Cserhát-vidék sem marad el relatív értelemben a keretező magasabb hegyvidékektől, hiszen a sokévi átlagnak tekinthető 560-580 mm/év csapadékmennyiséghez képest, november végére már 840-970 mm közötti értékeket regisztráltak mérőállomásaink.

Az év hátralévő részében várható, nagyleptékű időjárási helyzeteket elemző modellek mutatják:

Ötven tűzifagyűjtő

A NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt. ötven közmunkást foglalkoztat a kormány által meghirdetett tűzifagyűjtő közmunkaprogramban. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a Baktalórántházi és a Nyíregyházi Erdészetenél egyaránt 15-en dolgoznak majd; Hajdú-Biharban a Hajdúhadházi Erdészet 15, a Gúthi Erdészet pedig 5 munkanélkülinek ad átmeneti munkát. A hátrányos helyzetű állástalanok egy hónapon keresztül, november 19. és december 17. között dolgoznak az állami tulajdonú erdőkben, vágástakarítás és hulladékgyűjtés összegyűjtése lesz a feladatuk – ismertette *Szalacsi Árpád*, a NYÍRERDŐ Zrt. vezérigazgatója. Az összegyűjtött tüzelőnek valót a társaság átadja a települési önkormányzatoknak, és azok fogják majd értékesíteni a rászorulóknak között jóval a piaci ár alatt, köbméterenként 1500 forintért. Az erdőgazdaság 17 jelentős munkanélküliséggel küzdő településsel vette fel a kapcsolatot.

2010 – a közmunka éve az erdőgazdaságnál

Szalacsi Árpád emlékeztetett arra is, hogy a közelmúltban ért véget a NYÍRERDŐ Zrt. eddigi legnagyobb létszámú közmunkaprogramja. Az eredetileg meghirdetett program során, január közepétől augusztus végéig 1100 állástalan foglalkoztatott az erdőgazdaság, ezt követően pedig az egy hónappal meghosszabbított programban 717 ember dolgozott. A társaság vállalta azt is, hogy 110 munkanélkülit saját költségén három hónapon keresztül tovább foglalkoztattak.

Az elkészült összesítések szerint 290 hektáron erdőültetéseket, 6000 hektáron ápolási munkákat, közel 380 hektáron pedig vágástakarítást végeztek a közmunkások. 480 ezer folyóméter turistautat, tanösvényt, erdészeti feltáró utat tettek rendbe, emellett 157 ezer folyóméteren javították az erdővédelmi vadkárrelhárító kerítéseket. A csemeter-

mesztésben mintegy 64 órát dolgoztak, a közjóléti eszközök (padok, kerítések, erdei játszóterek) karbantartására, felújítására 30 ezer órát fordítottak. Az elmúlt hónapokban több mint 57 tonna szemetet gyűjtöttek össze a foglalkoztatók.

112 fő részesült olyan OKJ-s képzésben, amely szorosan kapcsolódik a társaság által végezni kívánt feladatokhoz és a közmunkaprogramokhoz. Ennek eredményeként 109-en motorfűrész-kezelői bizonyítványt, hárman fa- és bútorigipari gépkezelői bizonyítványt kaptak.

A program teljes költségvetése meghaladta az egymilliárd forintot. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium támogatása 612 millió, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. támogatása 330 millió forint volt. A NYÍRERDŐ Zrt. 108 millió forint önerővel járult hozzá a költségekhez.

Vereb István

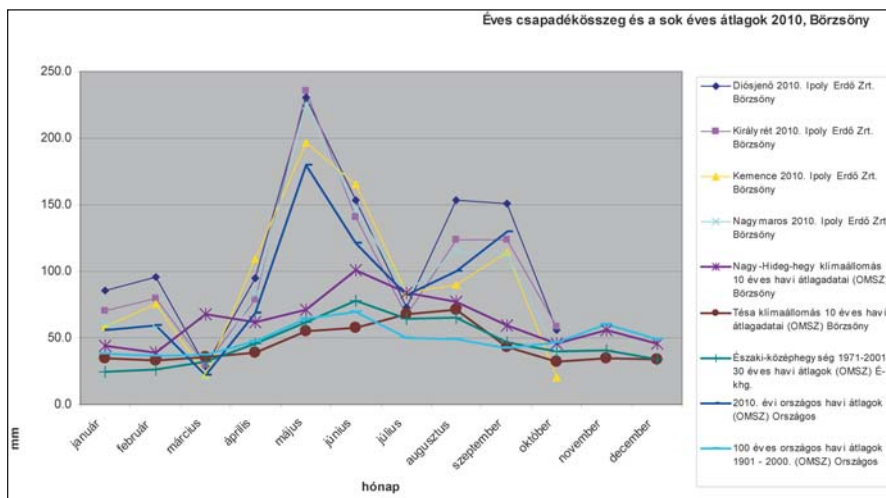
Amennyiben az Atlanti-óceánon kialakuló izlandi ciklonokat blokkoló anticiklonok következtében a sarki hideg légtömegek és a Földközi-tenger nedves, meleg levegője keverednek, a Kárpát-medence felett aktív genovai típusú mediterrán ciklonok adhatnak – akár a májuséhoz hasonló – intenzív csapadékhullást. Természetesen ilyenkor már vegyes és szilárd halmazállapotban is.

A területre érvényes vagy az országos 10-30-100 éves adatsorokat és az ebből generált átlagadatokat nézve, ebben az évben eddig az átlagos csapadékmennyiség duplája hullott le, és a tenyészidőszaki csapadékösszegekről is ugyanez mondható el.

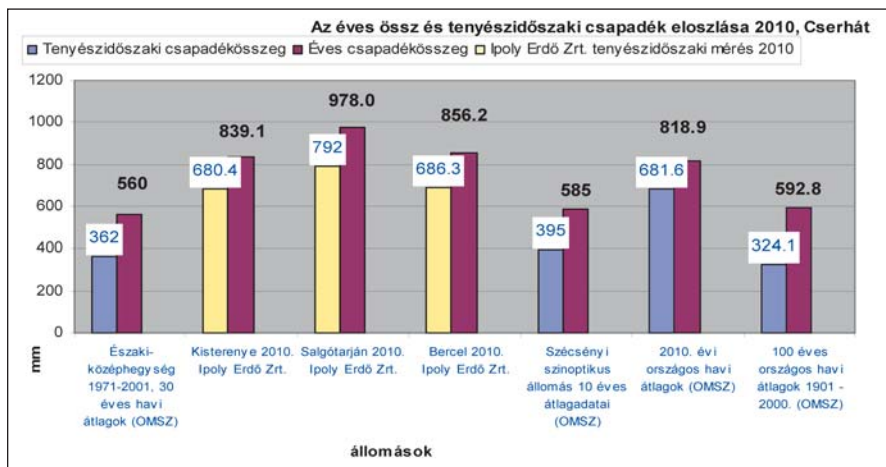
E pozitív anomáliának természetesen kedvező hatása is van: pl. az éves folyónövedék vagy a vadgazdálkodás terén sem elhanyagolható bőséges nyári zöldtakarmány terén. Ám, az eddig tapasztalt jelentős erdő- és infrastruktúra-károk mellett, az erdészeti munkák szervezését és elvégzését – különösen a tagoltabb domborzatú hegyvidékeken – meglehetősen nehezíti.

Kíváncsian várjuk a közeljövő időjárási fejleményeit!

Nagy László
okl. humánökológus

Éves csapadékösszeg mérőállomásonként, 2010 októberig, szerk:Nagy L., Ipoly Erdő Zrt.

„Madárlátta Suli” Sziágyon

2010. november 11-én adták át a „Madárlátta Suli”, így kicsik és nagyok öröme, megszépült, új környezettel várja vendégeit az Erdei Iskola.

A nyílt nappal egybekötött projektzáró rendezvényen beszédet mondott *Barkóczy István*, a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. vezérigazgatója, *Szakáné Burányi Mária*, pályázati referens, valamint *Fekecs Lajos*, műszaki osztályvezető.

Az európai uniós pályázatnak köszönhetően egy új épülettel egészült ki az erdei iskola, mely így még felkészül-

tebben várhatja az erdőbe érkező diákokat. 2010 őszén, az Európai Unió több mint 75 millió forintos támogatásának köszönhetően a 250 m²-es új komplexum megépülése mellett, többek között 35 db kerékpár, bútorzat és oktatási segédanyagok beszerzése, korszerű fűtrendszer kialakítása, illetve a fogatékkal élők számára fizikai akadálymentesítés, kontrasztos táblák kihelyezése valósult meg.

A kivitelezés befejezésével a pályázat is a záró szakaszába érkezett, ezt ünnepelték a november eleji projektzáró rendezvényen. Az ezzel egyidejűleg szervezett nyílt napon a környék iskoláinak képviselői pedig megtekinthették, hogy hogyan is működik az erdei iskola, milyen programokkal várják a gyerekeket.

Az Erdei Iskola minősített programjai:
Alsó tagozat számára: Amiről az erdő fái mesélnek

Felső tagozat számára: Fedezzük fel Belső-Somogyot!

- További programok:
- Tanösvény
- Erdőgazdálkodás
- Vadgazdálkodás
- Vizek világa
- Domborzati formák (térkép- és iránytű-használat)
- Talajtan
- Sokszínű rovarvilág
- Vadnyomismeret
- Kézműves foglalkozás

A témával kapcsolatosan további információ kérhető *Merczel Istvántól* a +36-30-9697-721-es telefonszámon, vagy a merczel.istvan@sefag.hu e-mail címen.

